

Referat af bestyrelsesmøde i Det Falsterske Digelag, torsdag 23. november 2023 kl. 19.00 hos Oldfruen

Deltagere: Christian Schou, Mogens Mika, Aksel Lindhardt, Henning Mussegaard, Benny Ellekjær, Hanne Lohse, Cyrild Jørgensen og Mads Glenn Wehlast (referent).

Observatør: Thomas Bo Poulsen.

1. Godkendelse af dagsordenen.

Dagsordenen blev godkendt, dog havde Mogens Mika en tilføjelse: Møder 2024. Det bliver punkt 15.

2. Orientering om arbejdet i stormflodsdøgnet og arbejdet med oprydning efterfølgende.

Thomas Bo Poulsen var meget opmærksom på stormen i rigtig god tid og det var godt for forberedelserne. Ved otte overgange blev der opstillet big-bags for at bremse bølgerne.

Både på hjemmeside og Facebook blev der informeret flere gange dagligt. På hjemmesiden var der mere end 4000 inde for at læse nyheder de to dage, hvor det stod på. Det er bestyrelsen opfattelse, at der har været tilfredshed med informationsniveauet fra bestyrelsen på diverse medieplatforme.

Oprydningen på stranden er færdig. Vognmand Finn Rasmussen henter restaffaldet, som ventes at være i omegnen af 10 containerfulde.

Flodskarn, der nu ligger på stranden, bliver liggende vinteren over. Hvis ikke det er væk i løbet af vinteren, bliver flodskarnet flyttet op mod klitten, hvorefter vi smider sand over det. Det kan tjene som en ekstra slags beskyttelse af klitten.

Bestyrelsen opfordrer stadig strandbesøgende til at samle affald op og placere det ved digekronen.

3. Orientering om Kystdirektoratets vurdering af diget efter stormfloden.

Tirsdag efter stormfloden var der besøg fra Kystdirektoratet. Her er kystdirektoratets vurdering af dige-sikkerheden på Det Falsterske Dige:

https://usercontent.one/wp/www.detfalsterskedigelag.dk/wp-content/uploads/2023/11/Udtalelse_Tilstand_FalsterskeDige.pdf?media=1690270433

Det er glædeligt, at Kystdirektoratet vurderer, at diget har tilstrækkelig styrke til at klare resten af vinteren og mulige højvandsændelser.

4. Status på vores helt akutte beredskab ved en evt. ny stormflod i form af indkøb af nye bigbags og opmagasinering af dem. Samt status på beredskabsplanen.

Thomas Bo Poulsen indkøber 800 big-bags med sten/sand som skal bruges som beskyttelse ved næste store storm. 200 big-bags i det nordlige område ved Havlykke, mens de resterende 600 big-bags til at dække det sydlige område. De mange big-bags skal bruges til at bremse bølgerne ved fremtidige storme.

Bestyrelsen er meget tilfreds med, at Guldborgsund Forsyning har vist stor samarbejdsvillighed ved at stille areal til rådighed ved rensningsanlægget til opbevaring af de 800 big-bags.

Aksel Lindhardt har opdateret beredskabsplanen. Samtidig har han arbejdet på en kort og præcis pixie-vejledning, som er meget overskuelig.

5. Drøftelse af metoder til styrkelse af diget på den korte bane: Indbygning af sand fra stranden mod klitten eller sandfodring? Eller begge dele?

Bestyrelsen har haft sendt Thomas Bo Poulsen til Solrød Strand for at se nærmere på den strandskrabning, som de har sat i værk.

Thomas Bo Poulsen: Det er en helt anden strand, som de har i forhold til os. Meget lavvande og få bølger. Vi kan ikke bruge den løsning her. Vi har meget kraftigere bølger hos os.

Kystdirektoratet anbefaler heller ikke ideen. Bestyrelsen er enige om, at den ide er død.

6. Beslutning om sandfodring.

Christian Schou: Vi har i driftsudvalget talt om, at det er nødvendigt at sandfodre ved Elkenøre og Gedesby.

Vi har lavet et hurtigt udbud, hvor vi har indbudt tre firmaer til at byde på sandfodringen. Der er kun kommet ét tilbud. Og det er fra Rohde Nielsen, der har afleveret et tilbud på 29,7 mio. kr. plus moms på sandfodringen i nord og syd på diget. Sandfodringen vil ske på en strækning på samlet godt 5 kilometer med 50 kubikmeter sand pr. løbende meter.

Bestyrelsen er enige om at gå videre med tilbuddet, så der i løbet af foråret kan iværksættes sandfodring i marts/april. Det skal være afsluttet senest 30. april.

Kommunen har allerede godkendt sandfodringen.

7. Drøftelse af og beslutning om, hvorvidt vi skal sætte gang i en undersøgelse af at forsyne diget (eller dele af diget) med skråningsbeskyttelse af hård karakter.

Christian Schou: Spørgsmålet er, om vi har brug for en mere hård form for kystbeskyttelse på den lidt længere bane. Det kan være en skråningsbeskyttelse, som ikke skal være synlig.

Cyrild Jørgensen: Fiberdug skal man ikke underkende som beskyttelse sammen med store sten. Den har beskyttet meget. Det har jeg ved selvsyn set nord for Sdr. Alslev strand. Det jeg har lært fra oktober-stormen er, at vi ikke skal gå for meget på kompromis. Jeg mener samtidig, at vi skal have nogle eksperter ind over, så vi kan få nogle bud på den hårde kystsikring.

Mads Glenn Wehlast: I forlængelse af den voldsomme storm i oktober, er jeg enig i, at vi skal sandfodre i nord og syd så hurtigt som muligt. Men jeg er også af den opfattelse, at vi skal undersøge, om vi kan etablere høfter ude i Østersøen for at bremse bølgerne, når stormene kommer. Jeg er overbevist om, at det er en større investering, men jeg tror, at det vil være en bedre langtidsløsning, fordi sandfodring har en begrænset levetid. Og det kræver nye, store investeringer hvert tre-femte år. I værste fald oftere. Derfor må vi have eksperter til at vejlede os, så vi træffer den bedste beslutning på lang sigt.

Benny Ellekær: De har høfter på Lolland. Det har hjulpet hos dem, men høfterne blev også angrebet ved den netop overstående storm.

Thomas Bo Poulsen: Man skal være opmærksom på, om man vil ændre digets opbygning med ler.

Mogens Mika: Vi skal have en dialog, om vi skal have en hård kystsikring. Derfor er jeg enig i, at vi skal spørge nogle eksperter til råds.

Christian Schou: Ingen er os er kloge nok til at træffe beslutning om det her. Vi skal have eksperter til at komme med bud, hvad der skal gøres hos os. Jeg havde tænkt, at vi skal kontakte flere udbydere, som kan komme med et muligt projekt.

Cyrild Jørgensen: Det er en god ide at få et bud fra nogle forskellige firmaer, så vi har noget konkret at forholde os til.

Henning Mussegaard: Der findes steder i Danmark, hvor man har lavet hård kystsikring. Måske kunne vi indhente noget inspiration derfra ved en tur til de steder.

Benny Ellekær: COVI har en del materiale liggende om vores dige, så det vil være oplagt at spørge dem. De har i hvert fald grundmaterialet i hus.

Christian Schou: Jeg kan godt sende et projekt-udkast rundt til tre mulige firmaer for at høre, hvad det eventuelt vil koste med hård kystsikring. Så kan vi få et overslag på et projekt. Det her kommer til at tage flere år at nå til en endelig beslutning.

8. Beslutning om finansiering af evt. sandfordring og sikring af midler til fremadrettet beskyttelse i form af at hæve digebidraget.

Kasserer Cyrild Jørgensen fremlagde flere modeller for finansieringen af den forestående sandfodring.

Hver sommerhusejer har 380 parter og betaler næste år (i 2024) 0,60 kr. i bidrag, svarende til 285 kr. om året incl.moms. Sommerhusejerne betaler 95 procent af digelagets samlede indtægt, mens andre – landmænd, højskole og forretninger – står for fem procent af bidraget.

Cyrild Jørgensen: Jeg mener, at vi skal hæve bidraget fra 0,60 kr. til 3 kr. pr. part. Det vil give 10 mio. kr. om året fra bidragsyderne. Da vi ikke har en færdig for den lange bane for kystsikringen, mener jeg ikke, at vi kan hæve bidraget mere her og nu. Jeg har ikke fået alle tilbud fra banker endnu. Når jeg har det, vil jeg bede bestyrelsen om, at vi i driftsudvalget endeligt kan udvælge banken, som skal låne os pengene til den kommende sandfodring.

Efter en længere diskussion blev der enighed om, at bidraget hæves fra 0,60 kr. til 3 kr. pr. part for alle bidragsyderne fra 2025. Det betyder, at alle sommerhusejere fra 2025 skal betale 1425 kr. årligt i digebidrag incl. moms.

De nye bidragssatser betyder en samlet indtægt fra 2025 i digebidrag i niveauet 10 mio. kr. om året.

Bestyrelsen besluttede samtidig, at det ekstra bidrag på 250 kr. om året incl. moms, som digelaget besluttede sig for i april 2022, vil bortfalde fra 2025. I grove tal betyder det, at for ejere af helårshuse, sommerhuse og ubebyggede grunde stiger digebidraget i niveauet 900 kr. om året fra 2025.

9. Drøftelse af Kystdirektoratets referat fra digesyndet.

Christian Schou orienterede om, at referatet ikke er endeligt på plads. Der er lidt uenigheder om, hvordan man ser på plejeplanen.

10. Status på løbende sager.

Den løbende vedligeholdelse af stien på digekronen og plejen af vegetationen på fordiget

Thomas Bo Poulsen: Vi har fået slotsgrus, som vi nu har lagt ud. Vi mangler kun at få rettet digekronen af, men det sker først i 2024. Vi skal også have gjort stien bredere. De steder, hvor det er muligt, mindst 2,5 meter i bredden.

Trapper og gelændere

Christian Schou: Vi skal have formuleret en plan for, hvor vi skal have sat gelændere op.

Thomas Bo Poulsen: Vi har mange elendige trapper, der enten skal renoveres eller nedlægges.

Mogens Mika: Jeg har undersøgt, hvad en ståltrappe koster. 5000 kr. pr. meter.

Bestyrelsen blev enige om at få udarbejdet en plan for, hvor mange trapper, der skal renoveres og udskiftes. Det samme gælder for gelændere, hvor de skal opsættes.

Christian Schou og Thomas Bo Poulsen laver et oplæg til næste bestyrelsesmøde.

Bænke

Christian Schou: Den her storm her har vist, at der ikke skal være bænke i klitten. Dermed ikke sagt, at dem, der står der endnu, bliver fjernet.

Dronefotografering

Henning Mussegaard: Vi har indkøbt en drone og har fået alle nødvendige godkendelser, så jeg er klar til at gennemflyve og gennemfotograferediget, når vejret tillader det. Det sker i løbet af kort tid.

Nye vedtægter

Christian Schou: Det tager lidt lang tid. Jeg tror, at vedtægterne kommer i teknikudvalget i december i Guldborgsund Kommune. Det kommer tidligst til behandling i byrådet i februar. Mit håb er fortsat, at vi har nye vedtægter til vores årsmøde i juni.

Den nye landsforening for digelag

Mogens Mika: Den er på plads. 13 digelag mødte op, hvor Benny og jeg deltog i det stiftende møde. Jeg er blevet valgt ind i bestyrelsen. Det Falsterske Digelag skal betale 750 kr. om året for at være med ved bordet.

Vi arbejder på et møde med miljø og fødevareudvalget i Folketinget.

Bestyrelsen giver sin bemyndigelse til, at Mogens Mika får dækket de faktiske udgifter og mødediæter udover fire timer, når han deltager i møderne.

11. Meddelelser fra formanden.

Christian Schou: Jeg har skrevet under på et brev sammen med ni borgmestre med en henvendelse til Miljøministeren om de store konsekvenser efter stormen i oktober. Vi håber på, at ministeren reagerer.

Jeg stopper som formand for Digelaget til juni, da jeg samtidig stopper som forstander på Højskolen med udgangen af marts. Jeg har aftalt med bestyrelsen, at jeg bliver siddende som formand frem til årsmødet.

Der er dialogmøde med kommunen 29. januar.

12. Meddelelser fra kassereren.

Cyrild Jørgensen: Indkøb af 800 big-bag løber op i 300.000 kr.

Selv om det presser på med økonomien, så skal der indkøbes en ny traktor. Der er afsat én mio. kr. til det i 2024.

Vi har låst 3,5 mio. kr. i Den Danske Bank til en rente på tre procent til udgangen af april. Vi har 70.000 kr. på foreningskontoen og 220.000 kr. på driftskontoen samt 500.000 kr. på en neterhverv-konto til 1.9% rente.

13. Meddelelser fra følgegruppen for Bøtøskoven ved Benny Ellekær.

Benny Ellekær: Der er intet at meddele fra gruppen.

14. Aktiviteter på dige og strand ved Thomas Bo Poulsen.

Her er intet at tilføje.

15. Møder 2024:

Torsdag 22. februar kl. 18.30 på højskolen, da Oldfruen har lukket i februar. 23. maj på Oldfruen kl. 18.30.

Årsmødet finder sted 16. juni kl. 10.00 på Højskolen.

DET FALSTERSKE DIGE

16. Eventuelt.

Mogens Mika: Vi har været på Lolland for at kigge på pilebeskyttelse af diget. Det vil være interessant at forsøge at lave det som forsøg på en kort strækning på vores strand. Prisen er 1000 kr. pr. meter – og det vurderes, at det har en levetid på ti år.

Således opfattet af Mads Glenn Wehlast
Mødet slut kl. 21.55